

MÜKELLEFLERİ KOD LİSTESİNE ALMAK YASAL OLMADIĞI GİBİ ANAYASA'DA GÜVENCE ALTINA ALINAN TEMEL KİŞİ HAK VE HÜRRİYETLERİNE DE AYKIRIDIR

Danıştay 3. Daire 24.10.2011 gün, 2009/6111 E., 2011/6209 k., sayılı kararı ile mükelleflerin gerçeğe aykırı fatura kullanıldıklarından bahisle kod listesine alınmasının yasal olmadığına ve bu işlemin Anayasa'da güvence altına alınan temel kişi hak ve hürriyetlerine de aykırı olduğuna hükmetti.

Bir mükellefin "kod listesine alınmasına" ilişkin işleme karşı açtığı davayı, "ortada idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmadığı" gerekçesiyle reddeden İzmir 4. Vergi Mahkemesinin 15.7.2009 gün ve E:2008/1951, K:2009/1235 sayılı kararı Danıştay 3. Daire tarafından aşağıdaki gerekçe ile bozulmuştur: "...Anayasa'nın Çalışma ve Sözleşme Hürriyetini düzenleyen 48'inci maddesinin 2'nci fıkrasında, devletin özel teşebbüslerin milli ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlarına uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alacağı, "Çalışma hakkı ve ödevi" başlıklı 49'uncu maddesinin 2'nci fıkrasında, devletin, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alacağı hükmüne yer verilmiş, "Vergi Ödevi" başlığını taşıyan 73'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasında da, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin kanunla konulacağı, değiştirileceği veya kaldırılacağı belirtilmiştir.

Bu düzenlemelere göre devletin çalışma hayatına ilişkin düzenlemeleri yapması ve buna dair tedbirleri alması bir görev iken, çalışma çalışanlar açısından bir hak ve ödevlidir. Gerek bu alanda yapılacak düzenlemelerin, gerek çalışma hayatının bir sonucu olan vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerle ilgili düzenlemelerin yasa ile yapılması zorunludur. Dayanağını Anayasaya uygun olarak çıkarılmış olan bu Kanunlardan almayan düzenlemelerle bir takım hak ve yükümlülükler getirilemez. Bu suretle çalışma barışının sağlanması yanında, özel teşebbüslerin güvenlik ve kararlılık içinde çalışması da temin edilmiş olur.

Vergi İdarelerinin, idari işlevleriyle ilgili olarak vergi hukuku alanında tesis ettikleri, uygulanabilir nitelikte, ilgililerin menfaatini doğrudan etkileyen ve onların hak ve yükümlülüklerinde değişiklik veya yenilik yaratan irade açıklamaları, verginin tarhi, tahakkuku ve tahsiline ilişkin işlemleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesi kapsamında idari yargının görev alanına girmektedir. Yarattığı hukuki sonuçları dikkate aldığımızda davacı hakkında tesis edilen işlem kesin ve yürütülmesi zorunlu bir işlem niteliğindedir.

Davacı şirket, mal ve hizmet alımlarıyla ilgili olarak kayıtlarına yansıttığı faturaları düzenleyen kişi hakkındaki tespitlerden hareketle kod listesine alınmış ise de; gerek davalı idarenin, gerek bağlı bulunduğu hiyerarşik üst makamların mükellefleri bu şekilde sınıflandırılmalarına olanak sağlayan yasal bir düzenleme bulunmadığı gibi, Anayasa'da da buna izin veren bir hüküm yer almamaktadır. Bu şekilde yasal dayanağı olmadan yapılacak bir sınıflandırma, vergi barışını bozucu etki yaratacağı gibi, Anayasa'da güvence altına alınan temel kişi hak ve hürriyetlerine de aykırılık teşkil eder. Dolayısıyla, yasal dayanağı olmadan, hukuka aykırı bir biçimde İdarenin kendi içerisinde oluşturduğu bir sınıflandırma ile sözü edilen listede davacının adına da yer verilmiş olması nedeniyle bu liste davacı açısından kesin ve yürütülmesi zorunlu bir işlem niteliğini kazanmıştır. Bu nedenle davanın esastan incelenmesi gerekirken aksi yönde verilen Mahkeme kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır."